

34. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy (24.9.2014)

Účastníci stretnutia:

MF SR – Martin Filko
NBS – Branislav Reľovský, Karol Zeleňák
Tatra banka – Juraj Valachy
Unicredit Bank – Ľubomír Koršňák
Infostat – Jana Juriová
KRRZ – Viktor Novysedlák, Marek Porubský
FSSR – Jana Janáčová
Sociálna poisťovňa - Judita Šteffeková
Štátna pokladnica – Jozefína Huličová

Zasadnutia sa zúčastnili aj pracovníci Inštitútu finančnej politiky (ďalej len IFP).

Na začiatku zasadnutia riaditeľ Inštitútu finančnej politiky Martin Filko predstavil aktuálnu prognózu daní a odvodov na roky 2014 až 2017, ktorá vychádza z makroekonomickej prognózy zo septembra 2014. Následne vyzval zúčastnených členov Výboru, aby sa vyjadrili k otvoreným otázkam a prezentovanej prognóze daní a odvodov.

NBS

V súvislosti s nezrovnalosťami v počtoch registrovaných vozidiel a príslušných skupín pre daň z motorových vozidiel sa člen výboru pýtal, či IFP predpokladá, že po zmene zdaňovania motorových vozidiel budú podnikateľské subjekty registrovať vozidlá do správnej kategórie vozidiel. Zaujímalo ho tiež, či sa v zdravotných odvodoch (ZO) v porovnaní so sociálnymi odvodmi (SO). V rámci predchádzajúceho Výboru bol IFP pri odhade SO konzervatívny a napriek úprave odhadu je dynamika SO pomalšia ako ZO. Ďalej sa pýtal, či sa neuvažuje so zavedením ročného zúčtovania SO. Člen výboru sa pýtal na vyhodnotenie vplyvu kontrolného výkazu DPH a očakávaní. Predpokladá, že v prípade DPH ešte je priestor na rast EDS, ak bude Finančná správa (FSSR) naďalej efektívna v boji proti daňovým únikom. Pri prognóze spotrebnej dane z minerálnych olejov (MO) vníma konzervativizmus zo strany IFP, keďže druhom polroku je prognózovaný výber na úrovni minulého roka. V otázke miestnych daní by sa prikláňal k použitiu HDP v bežných cenách. V prípade nehnuteľností upozornil na problém s naakumulovaným vysokým počtom nevyužívaných bytov. Z dlhodobého hľadiska by sa mala daň z nehnuteľností vyvíjať podľa HDP, ale z krátkodobého hľadiska stavebný boom môže spôsobovať problémy. Na záver sa člen výboru pýtal na novú legislatívu, konkrétne na zavedenie novej odpisovej skupiny, a ako IFP pristupoval k odhadu, ktorý vníma ako optimistický. Aké bolo použité oceňovanie nehnuteľností? Člen výboru vníma riziko v odhade aj z dôvodu obmedzenej dispozície dát. Predbežne zhodnotil prognózu s výnimkou odhadu vplyvu novej legislatívy ako realistickú. Posledná otázka člena výboru sa týkala odvodovej odpočítateľnej položky (OOP) a či bude výpadok kompenzovaný zo štátneho rozpočtu?

Reakcia IFP:

Pri zmene zdaňovania motorových vozidiel je predpokladaná aktívna kontrola zo strany FSSR aj podľa registrovaných vozidiel na polícii. Navyše sa uvažuje so zavedením povinnosti predkladať technický preukaz aby sa zamedzilo registrácii automobilov do inej skupiny ako v skutočnosti patria. Vyššia dynamika v ZO je z dôvodu dlhodobého predpokladu vyššej úspešnosti výberu a navyše ZO sú ovplyvnené aj ročným zúčtovaním a teda ZO z dividend, ktoré sú odhadované vo výške približne 17 mil. eur. Problémom ročného zúčtovania v SO je otázka premietnutia výsledku zúčtovania do nárokov na dávky, ktoré sú späť so SO. Druhým problémom je technická náročnosť zmeny. Čo sa týka kontrolného výkazu, momentálne je ešte predčasné hovoriť o vyhodnotení opatrenia. FSSR však eviduje významný objem požadovaných nadmerných odpočtov, ktoré vykazujú riziko podvodu. Vplyv kontrolného výkazu však nie je zahrnutý v prognóze a predstavuje pozitívne riziko. V súvislosti so zavedením kontrolného výkazu FSSR eviduje snahu niektorých subjektov o obchádzanie kontroly prostredníctvom uplatňovania vysokej dane na vstupe zo zjednodušených faktúr (doklady z ERP, diaľničné známky, tankovacie karty). Tieto nie sú evidované jednotlivo, ale iba ako suma všetkých dokladov a preto nie je možné ich spárovať

rovnako ako v prípade faktúr. Pri odhade vplyvu zavedenia novej odpisovej skupiny IFP stanovil predpoklady, ktoré sú na diskusiu. Dôvodom je nedostatok relevantných údajov. Konkrétne, percento budov využívaných na administráciu, kde IFP prijal predpoklad 50% budov. OOP bude kompenzovaná z rozpočtu prostredníctvom zvýšenej platby za poistencov štátu, otázka zostáva v akej výške.

Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

Člen výboru sa pýtal na graf EDS v prípade spotrebnej dane z MO (slajd č. 33) a na základe čoho sú odhadnuté krivky. Následne sa vyjadril k prognóze jednotlivých daní. U daní, ktoré sa týkajú trhu práce a zrážkovej dane nevnímal žiadny problém, nakoľko odhady KRRZ a MFSSR sú veľmi blízko pri sebe. V prípade DPH je odhad KRRZ mierne nižší, čo však pri objeme výnosu tejto dane nie je zásadný rozdiel. Na základe vývoja v druhom kvartáli 2014 podľa KRRZ nemožno posúdiť, či už dochádza k stabilizácii EDS alebo bude ešte rásť. V strednodobom horizonte sa však odhady rozchádzajú viac vplyvom predpokladanej elasticity DPH k makrozákladni. KRRZ nepredpokladá jednotkovú elasticitu DPH voči základni ako IFP, ale mierne nižšiu. Pri prognóze SD z MO člen nepracoval s predpokladom, že dynamika MO je pozitívne ovplyvnená vývojom DPH (že vplyv úspešného boja proti daňovým únikom na DPH sa prejavuje aj vo výbere SPD z MO) a zostáva pri pôvodnom prístupe, kde sa pozitívne plnenie z bežného roka prenáša do nasledujúcich rokov. Vzhľadom na historický vývoj tejto dane a chýbajúce presnejšie vysvetlenie príčin pozitívneho vývoja MO v roku 2014 KRRZ zatiaľ nevidí dôvod pre zvýšenie elasticity dane voči makrozákladni (u KRRZ zostáva na rovnakej úrovni ako v predošlých prognózach). Z toho dôvodu je odhad KRRZ nižší, ale eviduje potenciálne pozitívne riziko vývoja uvedenej dane. U DPPO si člen neosvojil prístup MFSSR cez regresiu (vychádza klesajúca EDS), keďže podľa názoru KRRZ dobre neodzrkadľuje hospodársky cyklus. Pri tvorbe prognózy prijal predpoklad stabilnej EDS (vzhľadom na názor, že DPPO je daň veľmi citlivá na hospodársky cyklus, a teda pri predpokladanom zatváraní produkčnej medzery by klesať nemala), z toho dôvodu je prognóza KRRZ v nasledujúcich rokoch vyššia ako prognóza MFSSR. Člen výboru upozornil, že napriek veľkému počtu novej legislatívy s výrazným vplyvom na daňové príjmy, Výboru bola prezentovaná iba jedna tabuľka sumárnych vplyvov. Uviedol, že v prípade väčšiny opatrení ide o rozloženie daňovej povinnosti v čase, a teda že táto v budúcnosti bude mať naopak negatívny vplyv. Spýtal sa či to IFP vníma rovnako. Následne prebehla diskusia o niektorých technických predpokladoch kvantifikácie novej legislatívy s členmi IFP. Mierne nižšie odhady mala KRRZ v prípade zavedenia novej, šiestej odpisovej skupiny, aj pri použití rovnakého predpokladu IFP, že dotknutých bude 50% celkovej daňovo odpisovanej hodnoty všetkých budov. V prípade zavedenia pravidiel nízkej kapitalizácie, člen výboru uviedol, že KRRZ vykvantifikovala výrazne nižší vplyv a navrhol si kvantifikáciu s IFP vzájomne porovnať po skončení zasadnutia. V prípade zmeny odpisovania výrobných technológií z 12 na 8 rokov sa člen spýtal na chýbajúcu kvantifikáciu negatívneho vplyvu. Ďalej sa pýtal, či by bolo možné poskytnúť celkový zoznam nekvantifikovaných legislatívnych opatrení. Člen výboru na záver predbežne zhodnotil prognózu ako realistickú, s výhradou k novej legislatíve.

Reakcia IFP:

EDS pri SD z nafty je počítaná ako podiel výnosu dane na HDP alebo tržbách. Ide o experimentálny odhad so snahou vysvetliť vývoj SD z nafty a nájsť čo najvhodnejšiu daňovú základňu. Ohľadom vývoja SD z minerálnych olejov má optimistické očakávania aj FSSR. Vychádza z predpokladu, že lepší vývoj spotrebných daní môže súvisieť s potláčaním daňových únikov na DPH. IFP súhlasil s názorom KRRZ, že tá časť legislatívy týkajúca sa zmeny odpisových skupín, bude mať v dlhodobom horizonte nominálne neutrálny vplyv a z ekonomického pohľadu pozitívny iba o časovú hodnotu peňazí (diskont). V prípade zmeny odpisovania výrobných technológií z 12 na 8 rokov IFP uviedol, že pre kvantifikáciu tohto opatrenia neexistujú údaje. IFP súhlasil, že toto opatrenie má negatívny vplyv, zároveň však upozornil na z rovnakého dôvodu nekvantifikované opatrenia s pozitívnym vplyvom. IFP všeobecne vníma pozitívne diskusiu s KRRZ ohľadom odhadov novej legislatívy. Na záver prisľúbil dodanie zoznamu legislatívy, aj s nekvantifikovanými opatreniami.

INFOSTAT

Člen výboru zhodnotil predbežne prognózu ako realistickú. V prípade DPH predpokladá stabilizáciu EDS ako sa stabilizuje efekt opatrení na boj proti daňovým únikom. Člen výboru pripustil možnú súvislosť vývoja EDS u spotrebnej dane z MO s DPH, keďže obe EDS začali rásť približne v rovnakom období. Pri miestnych daniach vyjadril preferenciu k použitiu HDP v bežných cenách pre poplatky a v stálych cenách pre prognózovanie dane z nehnuteľností.

Unicredit Bank

Člen výboru predbežne zhodnotil prognózu ako realistickú. Vyjadril názor, že ak nie sú prijímané žiadne opatrenia v prípade DPH, nevidí dôvod rastu EDS. Naopak, ak nereaguje štát, tak EDS by mala prirodzene klesať vďaka prispôsobovaniu sa podvodníkov. Ak sa budú naďalej prijímať opatrenia je možná stabilizácia EDS. Vývoj v spotrebnej dani z MO nevie vysvetliť, a pripúšťa možné prepojenie s vývojom DPH. V prípade miestnych daní preferuje použitie HDP v stálych cenách, kvôli prepojeniu na ekonomiku. Člen výboru na záver poukázal na fakt, že ak sa nezvyší sadzba koncesionárskych poplatkov, ich EDS bude prirodzene klesať s rastom HDP.

Reakcia IFP:

Vhodná základňa pre koncesionárske poplatky bola interne diskutovaná a zatiaľ bol zvolený ako najjednoduchšie riešenie HDP v bežných cenách. V súlade s poznámkou člena Výboru sa očakáva pokles EDS v nasledujúcich rokoch na zvolenej základni. Cieľom je zahrnúť do bázy aj štruktúru obyvateľstva, kde sa môže zvyšovať podiel starších osôb, ktoré majú nárok na úľavy. Avšak daň je potrebné pre účely výboru naviazať na veličinu prognózovanú Výborom pre makroekonomické prognózy.

Tatra banka

Člen výboru sa zaujímal o spôsob stanovenia EDS DPH na zvyšok roka 2014. Prognózu daní naviazaných na trh práce považuje za realistickú. Zaujímal sa o vysoký pozitívny vplyv novej legislatívy a o využitie uvedeného vplyvu v rozpočte. Člen výboru sa ďalej priklonil k názoru o stabilizácii EDS a považuje mierne konzervatívny prístup za správny. Na záver člen výboru predbežne zhodnotil prognózu ako realistickú.

Reakcia IFP:

Na odhad výnosu DPH v roku 2014 bol použitý rovnaký prístup ako v minulom výbere a to stanovenie EDS na úrovni priemeru posledných dvoch známych kvartálov. V prípade odsúhlasenia prezentovaného odhadu sa pozitívny vplyv legislatívy preniesie do fiškálneho rámca a z dôvodu režimu dlhovej brzdy bude vláde predložený rozpočet s nižším deficitom. Následne v parlamente môžu byť predložené návrhy na využitie týchto prostriedkov na prioritné výdavky.

FSSR:

Člen výboru reagoval na rozdiely v databáze automobilov, kde v údajoch FSSR dochádza k duplicitám, kvôli preregistrácii vozidla do iného okresu. Člen výboru sa ďalej vyjadril k pozitívnym vplyvom kontrolného výkazu v tom, že na základe využitých údajov dochádza k čisteniu registra platcov DPH o príležitostných podvodníkov a rušia sa registrácie bielych koňov. Potvrdil presun transparentných transakcií v kontrolnom výkaze (ktoré sa dajú párovať) do skupiny zjednodušených dokladov, ktoré sa nedajú vysledovať. Tieto transakcie sú považované za špekulatívne. Samozrejme zo strany FSSR je nevyhnutné uvedené transakcie skontrolovať a identifikovať podvodné. Kontrolný výkaz FSSR vníma ako jednoznačne pozitívny nástroj v boji proti daňovým podvodom.

Na záver riaditeľ IFP prisľúbil zaslanie prehľadu prijatých opatrení aj kvantifikovaných legislatívnych zmien po diskusii s RRZ a vyzval členov výboru, aby svoje prognózy a slovné komentáre zaslali najneskôr **do štvrtka 25. septembra 2014** na nasledovné adresy: martin.filko@mfsr.sk, jan.remeta@mfsr.sk. Následne IFP zverejní svoje definitívne prognózy daní a odvodov.

Zapísala: Katarína Strížencová, 24.9.2014